



D. 16. juni 2021

Til Indenrigs- og Boligministeren
I kopi til Folketingets Indenrigs- og Boligudvalg

Kære Kaare Dybvad Bek

Evaluering af planloven bør styrke en sammenhængende planlægning for det åbne land

Det åbne land kommer til at spille en central rolle i at løse bundne samfundsdagsordener for klima, miljø, biodiversitet og jordbrug. Derfor er der brug for et styrket og mere innovativt fokus på, hvordan hhv. planloven, statslige interesser, kommunal planlægning og tilskudsordninger kan spille meget bedre sammen. Det bør være et centralt emne i den igangværende evaluering af planloven.

Regeringen og KL har netop indgået aftale om kommunernes økonomi for 2022 (d. 8. juni 2021). Af aftalen fremgår det, at helhedsorienteret arealanvendelse er et centralt emne i grøn omstilling; ”Regeringen og KL er enige om at understøtte, at arealanvendelsen i det åbne land skal planlægges intelligent, så der samlet set opnås størst værdi i forhold til politiske målsætninger vedrørende klima (CO₂-reduktion og klimatilpasning), vandmiljø, natur, friluftsliv, landdistriktsudvikling og muligheder for opsætning af vedvarende energianlæg (<https://fm.dk/media/24828/aftale-om-kommunernes-oekonomi-for-2022.pdf> s. 12).

Det er blot sidste skud på stammen i interessen for at anvende vores arealer på en måde, så de bidrager bedst muligt til at opfylde multifunktionelle samfundsmål. I finanslov 2021 er der frem til 2030 afsat 2 mia. kr. til en klima-lavbundsordning, der også har til formål at gavne vandmiljø og 100 mio. kr. til en klima-skovfond, der også har til formål at gavne natur og friluftsliv. Allerede i 2018 blev der etableret en fond for multifunktionel jordfordeling. Fonden har fået 150 mio. kr. frem til 2022 og skal dække kommuners udgifter til jordfordeling i lokale projekter, som bl.a. skal gavne klima, natur og landmænd over hele landet.

I Collective Impact-samarbejdet ”Fremtidens bæredygtige landskaber” har vi gode erfaringer med at finde bedre løsninger på ikke blot ét, men mange problemer, fra fire pilotprojekter om multifunktionel jordfordeling. Det fremmer lokalt ejerskab og inviterer til innovation og udvikling i landdistrikter.

Fra pilotprojekterne ved vi også, at de multifunktionelle forandringer giver samfundsøkonomisk overskud, og at det er ressourcspild ikke at tænke landskabets potentialer intelligent sammen¹.

Åben land-planlægningen halter bagud i forhold til innovativ brug af det åbne land

Vi mangler strategi og rammer, der kan udmønte tiltagene, så de spiller optimalt sammen i implementeringsfasen. Det dur ikke, at de milliardstore virkemidler ikke kan implementeres intelligent i landskabet, fordi vi har en planlægning, der halter bagud i forhold til den multifunktionelle tilgang til arealerne.

Så længe, der ikke er en sammenhængende planlægning for det åbne land, er motivationen for at arbejde på tværs af fagområder i såvel staten som i kommunerne begrænset. Dermed forspildes muligheden for, at kommuneplanen aktivt kan sætte retning og ramme for, at lokale potentialer afvejes og aktivt understøttes i en værdiskabende lokal udvikling.

¹ > [Cost-benefit-analyse udarbejdet af IFRO](#)



Kommuneplanlægningen er opdelt i sektorplanlægning for i alt 29 planemner. Det betyder, at kommunerne udarbejder temaplaner for en lang række individuelle planemner. Planemnerne administreres efter forbud med ophæng i sektorlovgivning. Planemnerne og de tilknyttede sektorinteresser risikerer at virke i konkurrence mod hinanden. Dermed ender sektorplanlægningen med at blive en konflikthåndterings-tilgang til det åbne land. Der er brug for at planlægge for synergier og muligheder i stedet for.

Man kan sammenligne med byfornyelsesplaner, der går på tværs af boliger, trafik, erhverv og sociale hensyn. Der er brug for at udvikle en tilsvarende tværgående tilgang til landfornyelse; en tilgang, der skaber retning for anvendelsen af det åbne land på tværs af planemnerne. Det vil kunne give såvel beslutningstagere som borgere et overblik over væsentlige landskabstyper og arealinteresser.

Med venlig hilsen

Søren Møller, formand for Fremtidens bæredygtige landskaber

På vegne af
KL
Landdistrikternes Fællesråd
Landbrug & Fødevarer
Danmarks Naturfredningsforening
Friluftsrådet
Dansk Ornitologisk Forening
DGI
Danmarks Jægerforbund
Danmarks Sportsfiskerforbund
Bæredygtigt Landbrug
Økologisk Landsforening
Realdania
Dansk Energi
DANVA
Dansk Skovforening